

RECULL DE PREMSA

125. Queda't a terra

Protesta contra l'ampliació de la T1 de l'aeroport de Barcelona

redacció - 15 juliol 2019

Els activistes, vestits de vermell, van fer una línia a terra a la zona d'arribades de la T1 ACN.

Prop d'un centenar d'activistes a favor del medi ambient convocats per la plataforma Stay Grounded van protestar ahir amb una performance a l'aeroport del Prat per exigir l'aturada del projecte d'ampliació de les instal·lacions. Una trentena de membres

del col·lectiu, format per entitats ecologistes i contràries a l'augment del turisme, es van seure en línia al terra de la zona d'arribades de la T1. Vestits amb granotes vermelles, van voler escenificar el límit "infranquejable" del volum de vols i passatgers que anualment hi ha a l'aeroport. La plataforma convocant de la protesta considera que és "insostenible" parlar d'una ampliació a causa de la situació "d'emergència climàtica" que, diuen, hi ha arreu del món. Als manifestants vestits de vermell els van acompanyar més de 60 activistes vestits de turistes, amb un to satíric.

Els activistes van recordar que el 2018 l'aeroport del Prat va tenir un trànsit de passatgers de 50 milions de persones, i van advertir que "la xifra augmenta cada any". Van assegurar que l'avió és el sistema de transport més contaminant i per això van reclamar que s'aturin els treballs d'ampliació de la T1 amb la construcció de la terminal satèl·lit. "No és possible augmentar el nombre de vols fins a l'infinit", va denunciar la portaveu de la plataforma internacional Stay Grounded i membre de l'organització Ecologistes en Acció, Núria Blázquez.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dilluns, 15 de juliol del 2019.

Una línia vermella contra l'ampliació de l'aeroport de Barcelona

La xarxa Stay Grounded escull la capital catalana per reclamar la reducció del trànsit aeri per lluitar contra la contaminació

Mar Rocabert Maltas - Barcelona - 14 JUL 2019

Acció de protesta contra l'ampliació de l'aeroport de Barcelona. Christine Tyler Stay Grounded

Una trentena d'activistes de la xarxa internacional Stay Grounded (Queda't a terra) han mostrat aquest diumenge el seu rebuig a l'ampliació de l'aeroport de Barcelona. Vestits amb granotes vermelles i mascaretes, s'han assegut al terra del vestíbul, formant una línia, davant d'una gran pancarta on es llegia "Stop ampliació aeroport". L'acció de protesta ha estat la part més visible de la trobada que s'ha fet aquest cap de setmana a Barcelona, a Can Batlló, on us

200 activistes d'aquesta xarxa han estat fent conferències i sessions de treball per reclamar el decreixement de l'aviació, un dels sistemes de transport més contaminants, i potenciar alternatives més verdes, com el tren.

Des de divendres passat, activistes d'una quinzena d'organitzacions catalanes i espanyoles han participat en la conferència internacional de Stay Grounded, titulada Decreixement de l'aviació. Es tracta d'una xarxa que va néixer el 2016 a Viena, per posar en contacte els col·lectius ambientalistes que defensen la disminució dels vols per reduir la contaminació, i que ja té la seva ramificació a Barcelona, formada per l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Ecologistes en Acció, l'Observatori DESC, ClimAcció, Rebel·lió o Extinció, l'Assemblea de Barris per a un Turisme sostenible, Gavà Mar Associació de Veïns o Families for Future Barcelona.

Magdalena Heuwieser és una de les fundadores de la xarxa. Va arribar divendres a Barcelona en tren, amb tres companys. Explica que el col·lectiu defensa "13 mesures per aconseguir un sistema de transport just i reduir el trànsit aeri". Entre elles, posar fi als mitjans de transport més contaminants i que afavoreixen el canvi climàtic; reduir el transport de mercaderies disminuint la demanda de béns que procedeixen de països llunyans i tenir com a objectiu la justícia climàtica. Si es fixen en l'aviació és perquè és un mitjà de transport molt contaminant i que es preveu que creixi fins a un 300% en els propers 30 anys.

No li agrada l'etiqueta flygskam (vergonya de volar), que s'ha popularitzat a Suècia per rebutjar el fet d'anar en avió, perquè apel·la a la responsabilitat individual, i ella defensa que aquesta és una lluita col·lectiva, que s'ha d'afrontar des de la política. Les dades indiquen que el 80% de la població no ha agafat mai un avió, però les conseqüències negatives de la contaminació aèria les pateix tothom. De fet, hi ha un 20% de la població que agafa avions i un 10% que ho fa amb més freqüència.

Per això, algunes de les mesures que s'han treballat aquest cap de setmana són posar un impost al querosè i als voladors freqüents; reduir o limitar els vols de distàncies curtes, és a dir, d'uns 1.500 quilòmetres, que es poden fer amb altres mitjans de transport, com el tren; canviar les polítiques de viatges d'empreses i institucions, per volar menys i apostar per les videoconferències o els trens; o posar límit al turisme de masses.

Si Stay Grounded ha escollit Barcelona per fer aquesta trobada és precisament perquè és una ciutat molt afectada pel turisme, on el 80% dels visitants arriben en avió. Té l'aeroport amb més activitat del Mediterrani i el setè d'Europa. A més, la capital catalana també té un percentatge molt elevat de creuers, un altre dels sistemes de transport que més contamina. Precisament, l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, va proposar fa deu dies "posar límits" als creuers i al creixement de l'aeroport per la situació d'emergència climàtica. Entre uns i altres, han obert la caixa dels trons.

Informació publicada a El País. Diumenge, 14 de juliol del 2019.

Acció contra l'ampliació de l'aeroport de Barcelona

A.G. | 14 juliol 2019

Prop d'un centenar d'activistes convocats per la plataforma Stay Grounded (Queda't a terra, en català), s'han mobilitzat aquest diumenge a la Terminal 1 de l'aeroport del Prat per exigir l'aturada del projecte d'ampliació de les instal·lacions.

Una trentena de membres del col·lectiu, format per entitats ecologistes i contràries a l'augment de turisme, s'han assegut en línia al terra de la zona d'arribades.

Vestits amb granotes vermelles, han volgut escenificar el límit 'infranquejable' del volum de vols i passatgers que anualment ja acull l'aeroport. Consideren que és «insostenible» parlar d'una ampliació degut a la situació «d'emergència climàtica» que, diuen, hi ha arreu del món.

Als membres vestits de vermell els han acompanyat més de 60 activistes vestits de turistes, amb to satíric.

Els activistes han recordat que el 2018 l'aeroport del Prat va tenir un trànsit de passatgers de 50 milions de persones, i han advertit que «la xifra augmenta cada any».

Han lamentat que l'avió és el sistema de transport més contaminant, motiu pel qual han reclamat aturar l'ampliació de la T1. «No és possible augmentar el nombre de vols fins l'infinit», ha insistit la portaveu de la plataforma internacional Stay Grounded i membre d'Ecologistes en Acció Núria Blázquez.

La performance d'aquest diumenge, amb tot de manifestants creant una gran línia vermella, pretenia demostrar que la capacitat de Prat ha arribat al màxim, segons Blázquez. El col·lectiu ha assegurat que no és pot ampliar el nombre de vols tant per raons atmosfèriques com acústiques.

L'acció al Prat ha coincidit amb el darrer dia de la conferència 'Decreixement de l'aviació', organitzada per Stay Grounded en col·laboració amb més de 15 organitzacions de Barcelona i l'Estat espanyol.

Informació publicada al Diari de Balears. Diumenge, 14 de juliol del 2019.

#StayGrounded: Deixar de volar pel bé del planeta?

Entitats ecologistes alerten que el creixement del trànsit aeri tindrà conseqüències nefastes per al medi i demanen alternatives

Clara Ardévol Mallol - 12.07.2019

‘Flygskam’ (‘Vergonya de volar’) és el terme que els moviments ecologistes suecs han encunyat per a reivindicar la importància de reduir el trànsit aeri per lluitar contra el canvi climàtic. Una de les cares més conegudes d’aquest moviment és la jove activista Greta Thunberg, que diu que no viatja en avió per principis, perquè és el transport més contaminant. Aquest moviment, que s’ha internacionalitzat amb la plataforma i l’etiqueta #StayGrounded (‘Romandre a terra’) ja ha arribat als Països Catalans, on entitats ecologistes

pressionen les administracions perquè no fomentin el creixement del trànsit aeri. L’exemple més recent és el cas de Barcelona. Deu anys després de la construcció de la T1 a l’aeroport, Aena és a punt de construir una nova terminal satèl·lit, una ampliació a què s’han oposat frontalment associacions ecologistes, que aquesta setmana han lliurat a la batllessa, Ada Colau, una carta que demana, entre més, que s’aturi el projecte. Colau ha obert la porta a posar-hi ‘límits’.

‘És una infraestructura que no necessitem i que és contraproduent’, opina Jaume Osete, activista de l’entitat Rebel·lió o Extinció – XR Barcelona. ‘Si tenim una greu crisi climàtica, no podem emprendre projectes que empitjorin la situació.’ Després de l’ampliació, l’aeroport podria arribar a acollir 90 milions de passatgers anuals, unes xifres que les associacions ecologistes consideren alarmants, i no tan sols pel que fa a les conseqüències relacionades amb la contaminació. ‘Els veïns del Prat, de Gavà i de Castelldefels tenen malalties per la contaminació acústica i la contaminació química directa dels avions, és un impacte local molt greu’, explica la investigadora de l’ICTA-UAB i membre de la plataforma Stay Grounded Sara Mingorría. Segons que alerten tots dos activistes, tenint en compte que el 82% dels viatgers arriben a la ciutat en avió, aquesta ampliació també comportaria un agreujament del fenomen del turisme massiu a Barcelona.

Les dades que amaguen la contaminació real dels avions

Malgrat que són diverses les raons per les quals les associacions ecologistes i de veïns refusen projectes com l’ampliació de l’aeroport, la preocupació principal és la contaminació, ateses les conseqüències de la greu crisi climàtica que viu el planeta. S’acostuma a associar la crisi climàtica a l’ús dels automòbils convencionals, però els avions són el mitjà de transport més contaminant, i no tan sols només pels nivells de CO₂ que emeten. Per fer-se’n una idea, Stay Grounded posa aquest exemple: que una persona agafi un vol d’anada i tornada entre Viena i les Illes Canàries comporta que es fonguin uns 4,5 m² de gel àrtic.

De totes maneres, és difícil de saber l’impacte ambiental real que genera cada passatger que agafa un avió, perquè depèn de moltes variables (l’altura de l’avió, la temperatura...) i, malgrat que algunes webs ho intenten calcular, Mingorría considera que la millor manera d’evidenciar la gran contaminació dels avions és comparar-ho amb altres transports, com ara el tren. Per cada mil quilòmetres recorreguts per passatger, un vol genera de mitjana divuit vegades més CO₂ que no pas un viatge en tren.

La plataforma denuncia que la majoria de dades oficials que es fan córrer en l’àmbit europeu amaguen l’impacte real que tenen els avions en l’ambient. ‘Hi ha dades que diuen que els avions només produeixen el 2% de les emissions que provoquen el canvi climàtic, però no comptabilitzen alguns gasos d’efecte hivernacle que també generen els avions, com el metà, ni la contaminació de les seves esteles’, diu Mingorría. ‘Tampoc no hi ha dades de contaminació per països. Hi ha molt d’interès a no donar informació sobre aquesta contaminació perquè la indústria de l’aviació està subvencionada.’ De fet, els ecologistes atribueixen al poder i la influència dels lobbies el fet que el sector aeri fos l’únic gran emissor que va quedar fora de l’Acord de París del 2015 per a combatre el canvi climàtic.

Més enllà de l’impacte actual de la contaminació dels avions, cal tenir en compte que, si no es prenen mesures, aquesta contaminació augmentarà exponencialment els anys vinents. Segons dades de Stay Grounded, actualment hi ha 423 projectes d’aeroports nous al món, s’han planificat o construït 121 pistes, 205 extensions de pista, 262 noves terminals i 175 noves extensions de terminal. Això vol dir que la quantitat d’aeronaus i de quilòmetres volats per passatger es duplicarà els pròxims vint anys. Creixeran una mitjana d’un 4% anual i això farà augmentar les emissions de gasos d’efecte hivernacle provinents de l’aviació entre quatre i vuit vegades fins al 2050.

El miratge de volar verd

L’única manera de reduir l’impacte ambiental dels avions és reduir-ne l’ús. En aquest cas, no hi ha una alternativa ecològica, com passa amb els cotxes elèctrics. Malgrat que ja s’han fabricat alguns avions solars, encara som lluny que es puguin fer servir per a passatgers i càrregues. ‘Actualment, és una fantasia voler convèncer la gent que es pot volar de manera més ecològica. No hi ha una aviació verda ni existirà a curt termini’, assegura Osete. De fet, perquè les alternatives ecològiques als avions convencionals fossin factibles, hi hauria d’haver grans avenços tecnològics que passessin per sistemes d’emmagatzematge d’energia nous i de baix pes per

a permetre l'electrificació d'aeronaus, per exemple. Avenços que trigaran, com a mínim, vint-i-cinc anys a aconseguir-se. La plataforma calcula que, tenint en compte que les aeronaus tenen una vida útil d'uns vint-i-cinc anys, els avions convencionals encara es faran servir, com a mínim, fins a la dècada del 2060.

Una alternativa a aquests avenços tecnològics encara experimentals seria l'ús de combustibles no tan contaminants, com pot ser el bioquerosè, un agrocombustible derivat de la biomassa. Però aquestes opcions són escasses, i hi ha estudis recents que demostren que no totes són pas millors per al medi que el querosè convencional o, si de cas, la millora és força mínima. Ara per ara, doncs, l'única manera que tenen les companyies aèries de contribuir a no empitjorar la situació climàtica és reduir l'oferta.

Mingorría prefereix que aquestes tecnologies que podrien implicar una manera més ecològica de volar no es desenvolupin, perquè considera que es convertiran en l'excusa perfecta per a justificar un creixement de l'aviació. 'L'única alternativa per a reduir l'impacte és decreixer', diu la investigadora.

Una responsabilitat de les administracions

Els impulsors de Stay Grounded conviden tothom a reduir, de manera individual, la compra de bitllets d'avió, però saben que això és tan sols un primer pas per a anar al fons de la qüestió i pressionar i assenyalar qui realment pot prendre mesures efectives per a revertir la situació: les administracions. La qüestió que caldria revisar amb més urgència és la de la fiscalitat. 'El querosè no té cap impost a Europa, això no passa ni als Estats Units. A més, els vols no tenen IVA. Aquests avantatges fiscals no tenen cap mena de sentit. Això fa que es pugui viatjar a Londres per 30 euros, cosa que és una bogeria si es compara amb el preu d'un autobús', assenyalava Osete. Malgrat que la presa de decisions en matèria de fiscalitat requereix la unanimitat dels vint-i-vuit estats membres de la Unió Europea, els governs poden impulsar algunes mesures. Com la que s'ha anunciat a l'estat francès, que implementarà, a partir de l'any vinent, una ecotaxa als bitllets d'avió de gran part dels vols que surtin de l'estat, i això es reinvertirà en projectes d'infraestructura de transports més ecològics.

A banda de la qüestió de la fiscalitat, les administracions poden prendre altres mesures per a fomentar el decreixement de l'aviació. Els ecologistes assenyalen el tren com la gran alternativa i, per tant, millorar el sistema ferroviari i abaratir-ne els bitllets. Mingorría també proposa d'establir moratòries: 'Encara que pugin els preus a causa de la pujada dels impostos, la gent que ho pugui pagar continuarà fent servir l'avió. S'han de posar límits reals. A Alemanya, per exemple, comencen a establir que, si hi ha una alternativa a l'avió per anar d'un lloc a un altre, les aerolínies no puguin oferir aquest trajecte. També hi ha l'opció dels bitllets integrats: que puguin comprar un trajecte en tren i després puguin agafar un avió transnacional, per exemple.' L'experta reconeix que aquest canvi, que implicaria prohibir gran part dels vols estatals, no pot fer-se de cop, però creu que s'ha d'anar capgirant el sistema de manera progressiva. 'Quin model de país volem? Si volem un país que promogui el comerç local i pugui evitar incendis com el de l'Ebre, hem de canviar el paradigma i començar a viure més lent, no valorar tant fer turisme a països llunyans, no promoure la turistificació massiva que destrueix el comerç local... Si les institucions fan feina en això i ho posen fàcil a la gent, li donen alternatives, serà més fàcil que individualment es prenguin aquesta mena de decisions.'

Canviar de paradigma

En definitiva, reduir les emissions provinents del trànsit aeri implica fer un canvi de paradigma de manera col·lectiva i qüestionar-nos totes aquelles coses que fins ara havíem trobat normals i necessàries. Els viatges de feina en són un bon exemple. Moltes empreses obliguen els treballadors a fer nombrosos viatges cada setmana, molts dels quals serien fàcilment substituïbles per videoconferències. De la mateixa manera, cal demanar-se si realment és tan democratitzador com sembla que un servei que abans era gairebé un luxe ara sigui de fàcil accés per a les classes mitjanes. 'Es parla molt de la democratització de l'aviació, però es fa des d'una visió eurocèntrica, perquè només el 10% de la població mundial agafa l'avió', comenta Osete.

Aquí encara són poques les persones que han fet el pas de començar a substituir els viatges en avió per viatges en un altre mitjà de transport, però sembla que a Suècia el concepte de 'Flygskam' té certa influència, perquè el transport aeri ha perdut un 4,5% dels passatgers, enguany. Els impulsors de Stay Grounded conviden a fer igual que els suecs i recorden que, fins no fa tants anys, la majoria de la població no tenia cap costum ni necessitat de fer viatges a l'altra punta del món cada estiu. 'La meva mare ha agafat dos avions en tota la vida i no li ha passat res', comenta Mingorría, que considera que aquest canvi de paradigma implica fer tres passos com a societat. El primer és prendre consciència i tenir la 'vergonya de volar' de la que parlen els suecs; el segon implica cercar alternatives per a deixar de volar; i el tercer i més important, comptar amb unes institucions capaces d'oferir alternatives reals, econòmiques i pràctiques a la ciutadania.

Informació publicada al diari electrònic Vilaweb. Divendres, 12 de juliol del 2019.

Recull de premsa

Agost del 2019

125. Queda't a terra

